19.10.2026

Majandus- ja tööstusministri määruse „Tervise- ja tööministri ning sotsiaalministri määruste muutmine seoses töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatustega“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõukohase määrusega muudetakse sotsiaalministri 17. oktoobri 2007. a määrust nr 67 „Tööinspektsiooni põhimäärus“ ning tervise- ja tööministri 18. veebruari 2021. a määrust nr 4 „Töökeskkonna andmekogu põhimäärus“, viies ministrite määrused kooskõlla töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatustega.

Muudatuste eesmärk on vähendada nii tööandjate halduskoormust kui ka Tööinspektsiooni töökoormust, kaotades aegunud nõuded. Selleks lõpetatakse Tööinspektsiooni kohustus kontrollida uute ja rekonstrueeritud ehitiste korral töötingimuste vastavust kehtestatud nõuetele ning vähendatakse sellega seotud andmete kogumist töökeskkonna andmekogusse.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi töösuhete ja töökeskkonna osakonna nõunikud Kristina Kaaberma (5836 0813; kristina.kaaberma@mkm.ee) ja Marilin Lutsoja (teenistussuhe peatatud) ning sama osakonna töökeskkonna juht Eva Põldis (5913 6476; eva.poldis@mkm.ee).
Eelnõu mõjusid on hinnanud Ingel Kadarik (5451 0226; ingel.kadarik@mkm.ee). Eelnõu õiguseksperti on teinud õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee).
Eelnõu ja seletuskirja on keeletoimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Aili Sandre (aili.sandre@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõukohase määrusega muudetakse sotsiaalministri 17. oktoobri 2007. a määrust nr 67 „Tööinspektsiooni põhimäärus“ (RT I, 01.10.2024, 9) ja tervise- ja tööministri 18. veebruari 2021. a määrust nr 4 „Töökeskkonna andmekogu põhimäärus“ (RT I, 01.09.2026, 6).

Eelnõu on seotud töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega[1].
Eelnõu on seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses ja selle kohta on koostatud täpsem mõjuanalüüs seletuskirja 4. punktis.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist. Esimeses sätestatakse Tööinspektsiooni põhimääruse muudatus ja teises töökeskkonna andmekogu põhimääruse muudatused.

Eelnõu §-ga 1 tunnistatakse kehtetuks sotsiaalministri 17. oktoobri 2007. a määruse nr 67 „Tööinspektsiooni põhimäärus“ § 9 punkt 8.
Punkt tunnistatakse kehtetuks, kuna töötervishoiu ja tööohutuse seadusest jäetakse välja Tööinspektsiooni kohustus kontrollida vajaduse korral uue või rekonstrueeritud ehitise

[1] Eelnõu - Riigikogu.

töötingimuste vastavust kehtestatud nõuetele. Selliseid ülevaatusi tehakse harva ning osaliselt kattub nende eesmärk ehitusvaldkonnas juba tehtava riikliku ja kohaliku omavalitsuse ehitusjärelevalvega. Muudatuse eesmärk on vähendada halduskoormust ja vältida dubleerivaid kontrollimenetlusi. Seejuures säilib tööandjatel võimalus saada Tööinspektsioonilt töökeskkonna küsimustes nõu ja kasutada inspektsiooni konsultatsiooniteenust.

Eelnõu §-ga 2 tunnistatakse kehtetuks tervise- ja tööministri 18. veebruari 2021. a määruse nr 4 „Töökeskkonna andmekogu põhimäärus“ § 8 lõige 3 ja muudetakse § 13 lõike 1 punkti 9.

Kuna tunnistatakse kehtetuks TTOS-i § 25 lõike 5 punkt 3, mille kohaselt on Tööinspektsioon (edaspidi ka TI) kohustatud vajaduse korral kontrollima uue või rekonstrueeritud ehitise töötingimuste vastavust kehtestatud nõuetele, ei ole enam tarvis kanda andmekogusse taotluse esitaja andmeid, ehitise asukoha aadressi, ülevaatuse taotluse laekumise kuupäeva ja taotluses esitatud ülevaatuse tegemise eelduslikku kuupäeva, taotluse sisu kirjeldust, ehitise ülevaatamise andmeid, ehitise kasutamise otstarvet, andmeid tööinspektori otsuse kohta.

TI teeb kehtiva õiguse kohaselt uue või rekonstrueeritud ehitise ülevaatust kohaliku omavalitsuse taotlusel, mis esitatakse ehitisregistri kaudu. Praktikas aga sellised ülevaatused väga sageli ei toimu ning osaliselt dubleerib see ka ehitusjärelevalve tegevust.
Kuigi eelnõuga tehtavate muudatuste kohaselt ei ole TI enam kohustatud kontrollima uue või rekonstrueeritud ehitise töötingimuste vastavust kehtestatud nõuetele, saavad ettevõtted soovi korral kasutada TI pakutavat tasuta konsultatsiooniteenust.

Lisaks sõnastatakse uuesti säte, mis ütleb, et andmekogusse kantakse tööandja teade enne esmakordselt töö alustamist kantserogeenide või mutageenidega Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2005. a määruse nr 308 „Kantserogeensete ja mutageensete kemikaalide käitlemisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ § 8 alusel. Säte muudetakse, kuna viidatud määrus enam ei kehti ning Vabariigi Valitsuse 8. mai 2026. a määruse nr 49 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid ja keemiliste ohutegurite mõõtmise kord“ alusel pole enam tarvis enne tööde alustamist Tööinspektsiooni teavitada, vaid teavitus edastatakse Tööinspektsiooni nõudmisel.

Eelnõu § 3 kohaselt rakendatakse eelnõu §-e 1 ja 2 tagasiulatuvalt 26. oktoobrist 2026. a, et muudetavad määrused oleksid töötervishoiu ja tööohutuse seadusega kooskõlas alates seaduse muutmise seaduse jõustumisest.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on seotud ja kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega.

4. Määruse mõjud

Kavandatud muudatused on tehnilist laadi, kuna sisulised muudatused tehakse TTOS-i muutmise käigus. TTOS-i eelnõu muudatuste mõjuhinnangu kohaselt vähendavad need tööandjate halduskoormust ja TI töökoormust. Töötajaid muudatused ei mõjuta.

4.1. Muudatuste mõju isikuandmete kaitsele

Muudatused on seotud isikuandmete töötlemisega, kuna sellega muudetakse töökeskkonna andmekogu põhimäärust. Muudatuste tulemusena väheneb töökeskkonna andmekogus töödeldavate andmete hulk, sest edaspidi ei koguta andmekogusse andmeid, mida seni koguti

seoses uue või rekonstrueeritud ehitise töötingimuste vastavuse kontrollimise menetlusega. Kuna töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatustega kaob Tööinspektsiooni kohustus selliseid kontrolle teha, puudub ka vajadus kõnealuseid andmeid edaspidi koguda. Juba andmekogusse kantud andmeid muudatuse jõustumise tõttu ei kustutata, vaid neid säilitatakse kehtivate säilitustähtaegade kohaselt. Seetõttu ei laiene isikuandmete töötlemise ulatus ega lisandu uusi andmekategooriaid, andmesubjekte ega töötlemise eesmärke. Vastupidi, muudatus vähendab töödeldavate isikuandmete mahtu ja toetab isikuandmete kaitse üldmääruse andmete minimaalsuse põhimõtte järgimist.

Andmekogu vastutavat töötlejat, volitatud töötlejaid, andmete säilitamise tähtaegu, andmete turvameetmeid ega andmesubjektide õiguste teostamise korda muudatused ei puuduta. Samuti ei kaasne muudatustega isikute profileerimist, automatiseeritud otsuste tegemist ega suurenda need riski füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele.

Eelnõu mõju isikuandmete kaitsele on seega neutraalne kuni positiivne, kuna vähenevad nii töödeldavate andmete maht kui ka nendega seotud halduskoormus. Eelnõu kohta ei ole tarvis koostada isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 35 kohast andmekaitsealast mõjuhinnangut, sest muudatused ei too kaasa uut ega oluliselt muutunud isikuandmete töötlemist ega põhjusta tõenäoliselt suurt riski füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega riigiasutustele tegevusi ei lisandu ning riigieelarvele ei kaasne lisakulusid ega -tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määruse jõustumine seatakse vastavusse töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse jõustumisega.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Justiits- ja Digiministeeriumile, Rahandusministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Siseministeeriumile, Kliimaministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Tööandjate Keskliidule, Eesti Ametiühingute Keskliidule, Eesti Kaubandus- Tööstuskojale, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioonile, Eesti Ehitusettevõtjate Liidule, Eesti Linnade ja Valdade Liidule, Tööinspektsioonile ning Andmekaitse Inspektsioonile.

Eelnõule esitasid arvamuse ja tagasiside Tööinspektsioon, Justiits- ja Digiministeerium ning Andmekaitse Inspektsioon. Sotsiaalministeerium, Siseministeerium, Rahandusministeerium, Eesti Linnade ja Valdade Liit ning Eesti Kaubandus-Tööstuskoda kooskõlastasid eelnõu märkusteta.

Tagasiside eelnõule koos märkustega on lisatud kooskõlastustabelisse (seletuskirja lisa).